

LỄ HỘI VĂN HOÁ Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Mục tiêu

- Kể được tên một số lễ hội tiêu biểu ở Thành phố Hồ Chí Minh.
- Nêu được nguồn gốc của Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ.
- Mô tả được những nét chính về Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ.
- Nhận biết được tầm quan trọng của Lễ hội đối với đời sống ngư dân huyện Cần Giờ ở Thành phố Hồ Chí Minh.
- Lập được kế hoạch bảo tồn, quảng bá và phát huy giá trị văn hoá của lễ hội.

KHỞI ĐỘNG

Quan sát hình 1a; hình 1b; hình 2; hình 3 và cho biết tên của những lễ hội này.

Hình 1a.
(Nguồn: Hoàng Thạch Vân)

Hình 1b.
(Nguồn: Sở VH TT TP.HCM)

Hình 2.
(Nguồn: Quang Định)

Hình 3.
(Nguồn: N.C.T. - TT 30-12-2019)

Trình bày sự hiểu biết của em về một trong những lễ hội trên.

Em có biết?

LỄ HỘI LĂNG ÔNG BÀ CHIỂU

- Thời gian: Lễ bắt đầu từ 30 tháng 7 và kết thúc vào 3 tháng 8 hằng năm.
- Địa điểm: Lăng Ông Bà Chiểu tọa lạc tại 126 Đinh Tiên Hoàng, Phường 1, quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh trên một khu đất rộng 18 500 m².
- Lăng tá quân Lê Văn Duyệt, còn gọi là “Lăng Ông Bà Chiểu”, là một di tích lịch sử – văn hoá ở Thành phố Hồ Chí Minh đã được Nhà nước công nhận là di tích lịch sử – văn hoá cấp quốc gia.
- Lễ hội Lăng Ông Bà Chiểu là hoạt động văn hoá lễ hội ở Sài Gòn nhằm tưởng nhớ ông bà Lê Văn Duyệt, người đã có những chính sách, chủ trương nâng đỡ, tạo điều kiện cho cộng đồng người Hoa phát triển nghề nghiệp, an cư lạc nghiệp trên quê hương thứ hai của họ.

LỄ HỘI CHÙA BÀ THIÊN HẬU

- Thời gian: ngày 23 tháng 3 âm lịch hằng năm.
- Địa điểm: Chùa Bà Thiên Hậu tọa lạc tại 710 Nguyễn Trãi, Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh. Lễ hội nhằm suy tôn Bà Thiên Hậu.
- Một trong những ngôi chùa có lịch sử lâu đời nhất của người Hoa ở Thành phố Hồ Chí Minh.
- Bên cạnh giá trị về nghệ thuật kiến trúc, điêu khắc, hiện vật cổ, nơi đây còn có một giá trị khác: không chỉ là nơi đáp ứng nhu cầu tín ngưỡng mà còn là nơi quy tụ và tương trợ lẫn nhau của bà con người Việt gốc Hoa (Quảng Đông).

KHÁM PHÁ

LỄ HỘI NGHINH ÔNG HUYỆN CẦN GIỜ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

1. Khái quát Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ

Học sinh đọc thông tin và trả lời câu hỏi bên dưới.

Lễ hội Nghinh Ông huyện Cần Giờ được tổ chức trong ba ngày (từ ngày 15 đến ngày 17 tháng 8 âm lịch hằng năm) với quy mô cấp thành phố. Lễ hội Nghinh Ông được diễn ra tại di tích kiến trúc nghệ thuật cấp thành phố Lăng Ông Thủy Tướng (hay còn gọi là Thạnh Phước Lạch) và một số địa điểm như Công viên văn hoá di tích lịch sử quốc gia Căn cứ Rừng Sác, di tích lịch sử cấp thành phố đình Cần Thạnh, những con đường trung tâm của thị trấn Cần Thạnh, huyện Cần Giờ và trên biển. Ngoài ra, ở một số địa điểm là đình, miếu có thờ cá Ông như: di tích kiến trúc nghệ thuật cấp thành phố đình Bình Khánh (xã Bình Khánh), đình Đồng Hoà (xã Long Hoà), đình An Thới Đông, đình Thạnh An (xã Thạnh An), đình Tam Thôn Hiệp (xã Tam Thôn Hiệp), đình An Thới Đông (xã An Thới Đông), miếu Bà (xã Long Hoà) cũng tổ chức cúng Ông vào ngày rằm (15 tháng 8 âm lịch). Sau khi cúng Ông xong, tất cả ngư dân cùng tụ hội về thị trấn Cần Thạnh để tham dự Lễ hội Nghinh Ông.

(Theo Sở VH TT TP. HCM, ngày 7 tháng 11 năm 2018)

Em hãy xác định:

- Tên lễ hội: ... ? ...
- Thời gian diễn ra lễ hội: ... ? ...
- Địa điểm: ... ? ...
- Quy mô lễ hội: ... ? ...

2. Nguồn gốc hình thành Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ

Học sinh đọc thông tin và trả lời câu hỏi bên dưới.

Cần Giờ là một huyện ngoại thành của Thành phố Hồ Chí Minh, có lịch sử hình thành và phát triển lâu đời. Cuộc sống của những người dân nơi đây gắn liền với cuộc sống sông nước, đánh bắt thủy hải sản. Chính vì vậy, qua bao thời kì phát triển lịch sử, ngư dân Cần Giờ luôn xem Thần Nam Hải (cá Ông, cá Voi) là vị thần che chở cho ngư dân trong cuộc sống. Từ xa xưa, ngư dân Cần Giờ đã lập Miếu Hải Thần (tức di tích Lăng Ông Thủy Tướng hiện nay) để thờ cúng Thần Nam Hải (cá Ông, cá Voi). Sự ra đời của tín ngưỡng thờ cá Ông gắn với hai truyền thuyết dân gian được lưu truyền đến nay đó là:

Hình 4. Di tích Lăng Ông Thủy Tướng

(Nguồn: Sở VH TT TP. HCM)

– *Truyền thuyết thứ nhất gắn với Phật giáo:* cá Ông là tiền thân của đức Quan Thế Âm Bồ Tát đã có lần hoá thân để cứu khổ chúng sinh.

– *Truyền thuyết thứ hai gắn với buổi đầu lập quốc của Nguyễn Ánh:* Khi bị quân Tây Sơn truy đuổi, thủy quân của Nguyễn Ánh tháo chạy ra biển và gặp phải sóng to gió lớn, trong lúc nguy khốn bỗng có một con cá Ông to lớn ghé đưa thuyền vào bờ. Sau này khi thắng quân Tây Sơn và lên ngôi vua, nhớ ơn cứu mạng, Nguyễn Ánh đã phong tặng cá Ông là Nam Hải Đại Tướng quân và cho dân lập miếu thờ cúng cá Ông,...

Riêng tại Cần Giờ, truyền thuyết về cá Ông được lưu truyền phổ biến hiện nay: Ngày 16 tháng 8 âm lịch, do cá Ông sao lãng nhiệm vụ, để chìm một chiếc ghe làm thiệt mạng nhiều người trong một cơn bão, nên cá Ông bị Long Vương Thủy Tề trừng phạt, cho cá Đao chém làm ba khúc, xác tấp vào Thắng Tam (Vũng Tàu), Phước Tỉnh (Long Đất) và Cần Thạnh (Cần Giờ), mỗi làng thỉnh một bộ phận thi thể cá Ông về thờ cúng.

– *Trình bày các truyền thuyết về tín ngưỡng thờ cúng cá Ông.*

– *Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ hiện nay gắn với truyền thuyết nào?*

3. Ý nghĩa của Lễ hội

Học sinh đọc thông tin và trả lời câu hỏi bên dưới.

Lễ hội Nghinh Ông hay tục thờ cúng cá Ông (tức cá Voi) đã được lưu truyền từ lâu trong đời sống văn hoá tinh thần và xã hội của ngư dân ven biển huyện Cần Giờ. Lễ hội tổng kết một mùa đánh bắt trên biển của ngư dân, chuẩn bị cho một mùa đánh bắt mới với những ước vọng một mùa bội thu, cầu nguyện sự bình an khi ra biển và ước mong một cuộc sống ấm no, hạnh phúc. Lễ hội còn thể hiện tấm lòng thành kính, biết ơn, tạ ơn Thần Nam Hải (cá Ông) và Thần Biển của ngư dân huyện Cần Giờ.

Đồng thời, lễ hội còn thể hiện tinh thần “uống nước nhớ nguồn”, là dịp để ngư dân tưởng niệm về những người con Cần Giờ có công đầu trong việc chế tạo ra những phương tiện đi biển, ngư cụ đánh bắt thủy hải sản để phục vụ cho ngư dân. Đây còn là dịp để ngư dân nghỉ ngơi, vui chơi giải trí sau những ngày đi biển gian khổ, bạn bè gần xa có thời gian thăm hỏi, chúc tụng lẫn nhau và qua đó trao đổi những kinh nghiệm đi biển, nâng cao hiệu quả sản xuất, đánh bắt thủy hải sản. Vì vậy, lễ hội đã trở thành ngày Tết của ngư dân, ngày Tết Trung thu của thiếu nhi trong toàn huyện Cần Giờ.

Lễ hội Nghinh Ông huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh gồm có hai phần: phần Lễ và phần Hội đan xen nhau nhưng thời gian, địa điểm tổ chức Lễ và hội khác nhau.

(Theo Sở VH TT TP. HCM, ngày 7 tháng 11 năm 2018)

– *Trình bày mục đích của việc tổ chức Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ.*

– *Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ còn thể hiện truyền thống nào của dân tộc ta? Giải thích.*

– *Vì sao lễ hội này còn được xem là ngày Tết của ngư dân huyện Cần Giờ?*

4. Diễn trình phần Lễ

Phần Lễ được tổ chức trang nghiêm và long trọng tại di tích Lăng Ông Thủy Tướng và vùng biển thuộc thị trấn Cần Thạnh. Lễ hội bắt đầu vào ngày 15 tháng 8 âm lịch và kết thúc vào ngày 17 tháng 8 âm lịch hằng năm.

Học sinh đọc thông tin và thảo luận

Thông tin 1

* Ngày 15 tháng 8 âm lịch: gồm các chương trình lễ sau:

– **Lễ Thượng kỳ:** được tổ chức ngoài trời, ngay phía trước cửa di tích Lăng Ông Thủy Tướng. Nghi thức Lễ Thượng kỳ gồm các bước như sau: đầu tiên, ông chủ Hội Nghinh Ông đánh ba hồi trống chiêng và trống báo hiệu Lễ hội Nghinh Ông bắt đầu. Sau đó các bô lão, các cấp lãnh đạo địa phương và các ngư dân tham dự cùng đến thắp hương trong ngày đầu của lễ hội.

Sau ba hồi trống là nghi thức treo cờ, lá cờ ngũ sắc được kéo lên tung bay trong ánh sáng ban mai tạo nên sự giao hoà của trời và biển, tạo nên vẻ linh thiêng của lễ hội.

– **Lễ Mừng công ngư dân Cần Giờ:** là buổi lễ tổng kết một năm đánh bắt, nuôi thủy hải sản của ngư dân nhằm mục đích tạo cho ngư dân có dịp giao lưu học hỏi kinh nghiệm đánh bắt, nuôi thủy hải sản và cũng là dịp để tôn vinh những tập thể, cá nhân đạt thành tích xuất sắc trong việc nuôi thủy hải sản, đánh bắt thủy hải sản. Qua đó, khuyến khích ngư dân phát triển nghề nghiệp để cùng phát triển kinh tế.

– **Lễ Cúng bần củ lái xưa:** được tổ chức tại di tích Lăng Ông Thủy Tướng. Gồm có rất nhiều bô lão với trang phục áo dài, khăn đóng cùng đông đảo ngư dân. Họ mang theo lễ vật đến để tạ ơn Ông đã cho ngư dân một mùa đánh bắt bội thu, đồng thời tưởng niệm những người con đất Cần Giờ có công đầu trong việc chế tạo ngư cụ đánh bắt và phương tiện đi biển phục vụ cho ngư dân sản xuất, đồng thời tưởng nhớ những người đã mất trên biển. Qua đó thể hiện tinh thần “uống nước nhớ nguồn” mang tính nhân văn sâu sắc của ngư dân Cần Giờ.

– **Lễ Cầu an:** được tổ chức trang nghiêm tại di tích Lăng Ông Thủy Tướng đúng theo nghi thức lễ cúng xưa. Nghi lễ sẽ do một bô lão có giọng đọc tốt đứng ra đọc một bài kinh Cầu an. Bài kinh mang tính chất cầu siêu cho những ngư dân đã khuất; cầu phúc cho những con người miền biển luôn làm ăn phát đạt, có cuộc sống ấm no hạnh phúc. Ngoài ra, đây còn là nghi thức lễ cầu an của khách thập phương; của ngư dân gửi gắm niềm tin vào sự che chở, phù hộ của cá Ông khi đi biển.

Hình 5. Lễ Thượng kỳ
(Nguồn: Sở VH TT TP.HCM)

Khi đọc xong, bô lão sẽ đốt sớ Cầu an như gửi trọn niềm tin cá Ông có thể nhận được lời cầu nguyện của ngư dân.

Sau khi Lễ Cầu an kết thúc cũng là lúc thời gian điểm 0 giờ ngày 16 tháng 8 âm lịch, đây là thời gian mà theo phong thủy là khoảnh khắc giao thời, khi mà khí âm kết thúc, khí dương bùng sáng, là thời điểm tốt nhất trong ngày. Đúng thời gian này, người ta làm heo tể Thần (heo tể cần phải hội tụ yếu tố sau: heo chỉ có một màu lông, không có đốm lông hay có lẫn một màu lông nào khác). Khi làm heo tể, người ta lấy huyết của heo cạo thêm một phần lông ở trên đỉnh đầu bỏ vào li rượu để tể Thần. Người ta gọi là Thỉnh Sanh hay còn gọi là tể Mao Huyết.

Thông tin 2

* Ngày 16 tháng 8 âm lịch: là ngày Lễ chính của lễ hội, trọng tâm là Lễ Nghinh Ông hay còn gọi là lễ cúng Ông diễn ra trên vùng biển thị trấn Cần Thạnh vào lúc 10 giờ sáng.

Bắt đầu nghi lễ là nghi thức khiêng kiệu nghinh Ông từ di tích Lăng Ông Thủy Tướng diễu qua các đường phố rồi đến cửa biển Cần Thạnh thì dừng lại. Sau đó, kiệu nghinh Ông được chuyển lên ghe nghinh (ghe chủ) để ra biển đón Ông về. Ghe nghinh Ông được Hội Vạn Lạch chọn từ trước và trang trí lộng lẫy hơn tất cả các tàu thuyền khác. Theo tục lệ xưa, ghe được chọn để nghinh chủ ghe đó không có tang chế.

Đúng 10 giờ, kiệu nghinh Ông được đưa lên ghe chủ đến “tam giang khẩu” thì Lễ Nghinh Ông trên biển chính thức diễn ra. Các nghi lễ do ban Quý tế (là những bô lão lớn tuổi được ngư dân bầu ra) thực hiện. Khởi đầu cho lễ cúng Ông trên biển là ba hồi trống vang lên, sau đó hai bô lão đứng ra chủ trì lễ rước Ông trên biển. Mâm cỗ lúc này được đặt thêm xôi, thịt heo sống, sớ Cầu an, gạo, muối và giấy tiền vàng mã. Nghi thức lễ gồm: lễ thượng hương (thắp hương), lễ chầu rượu (hai bô lão thắp hương và vái ba vái, ba lạy), lễ đọc sớ (do một bô lão đọc sớ, sau khi đọc xong thì đốt và rải tro xuống biển), lễ đại điển (lễ dâng trà theo tục lệ cổ truyền của người Việt).

Sau khi Lễ dâng trà kết thúc, đoàn ghe nghinh Ông quay đầu hướng về đất liền, một bô lão được cử ra đốt giấy tiền và sớ Cầu an của ngư dân gửi đến Ông với ước mong mang điềm phước lành về cho họ. Tiếp đó là vãi gạo, muối xuống biển như một hình thức tỏ lòng cảm ơn đối với những oan hồn, binh tôm tướng cá (do người dân tưởng tượng và tin rằng đi hộ tống Ông). Đến khi đoàn ghe thuyền rước kiệu Ông gần cập vào đất liền thì đoàn ghe thuyền sẽ di chuyển thành một vòng tròn trong tiếng trống, chiêng vang dội cộng với tiếng reo hò của ngư dân tạo nên một không khí sôi động mừng Ông từ ngoài khơi trở về với đất liền và đây cũng là nghi lễ ra mắt chào quan khách.

Lễ Túc yết (gồm lễ xây chầu võ và lễ đại bội) được tổ chức tại Lăng Ông Thủy Tướng.

Hình 6.

Đoàn kiệu nghinh Ông bắt đầu di chuyển
(Nguồn: Lê Tự Trung)

Lễ Xây Châu võ diễn ra như một phần nghi thức quan trọng, trọng tâm lễ là chiếc trống Đại Lôi (đại cổ) được chọn để xây châu và nội dung gồm: phần lễ thỉnh roi (ông Chắp sự thỉnh roi, lấy khăn lau mặt trống, quấn vào roi châu, chừa phần góc khăn), phần lễ khai thông thái cực (ông Chắp sự đánh vào giữa mặt trống một tiếng lớn, hai tiếng nhẹ), phần lễ tam luân (ông Chắp sự đánh ba hồi trống tam luân, tổng cộng 12 tiếng),... Tiếng trống vang lên có ý nghĩa khởi sự cho sự vui mừng đón tiếp Ông về. Sau đó, lễ thắp hương cho Ông và lễ cúng Ông, đọc văn tế. Cuối cùng ông Chắp sự đánh trống khai tràng, kết thúc tiếng trống châu cũng là lúc kết thúc Lễ Xây châu và bắt đầu Lễ Đại bội.

Lễ Đại bội là lễ hát tuồng cho Ông xem tại phần Võ ca của di tích Lăng Ông Thủy Tướng do các Đoàn nghệ thuật của Thành phố Hồ Chí Minh thực hiện. Các tuồng hát cho Ông xem là các tuồng cổ và lưu truyền cho đến nay như: *Mộc Quế Anh dâng cây, Lưu Kim Đinh giải giá Thọ Châu, Ngọc Kì Lân xuất thế, Tam nữ đồ Vương, Phụng Nghi Đình*,...

Hình 7. Màn hát bội “song nhật nguyệt” trong Lễ Đại bội

(Nguồn: Sở VH TT TP.HCM)

* Ngày 17 tháng 8 âm lịch: tất cả các ban chủ sự đứng ra làm Đại lễ cổ truyền, sau đó là lễ tạ ơn Thần Nam Hải (cá Ông) đây cũng là nghi lễ bế mạc Lễ hội Nghinh Ông huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh. Trong ngày này, các ngư dân và khách dự lễ tiếp tục trở về Lăng Ông Thủy Tướng để dự Đại lễ tạ ơn Ông và cầu an, cầu tài, cầu hạnh phúc cho gia đình.

- *Nghi thức đầu tiên trong phần Lễ có tên gọi là gì?*
- *Liệt kê (tên) tiến trình phần Lễ.*
- *Mô tả nét độc đáo của Lễ Đại bội (lễ hát tuồng) trong Lễ Nghinh Ông.*

5. Diễn trình phần Hội

Học sinh đọc thông tin và thảo luận.

Song song với phần Lễ là phần Hội gồm các hoạt động văn hoá, văn nghệ, vui chơi, giải trí như: thả chài, bắt vịt trên biển, trói cua, đá bóng cà kheo diễn ra sôi nổi từ bãi biển chợ Cần Giờ kéo dài đến bãi biển Công viên Cần Thạnh suốt từ ngày 15 đến 17 tháng 8 âm lịch, nhằm tạo cho mọi người tham dự được thưởng thức một không khí vui tươi, hạnh phúc và an lành sau những ngày lao động vất vả trong năm. Thời gian gần đây, lễ hội được tổ chức thêm một số hoạt động văn hoá, thể thao lành mạnh như: đánh bi sắt, chạy marathon, cờ tướng, bóng chuyền bãi biển, triển lãm thành tựu nghề biển và các ngành nghề khác của địa phương, qua đó tạo điều kiện cho khách tham dự giao lưu với ngư dân.

Hình 8. Biểu diễn Cờ Người
(Nguồn: Sở VH TT TP.HCM)

Ngoài ra, các điệu múa lân (lân sư múa đi trên quả cầu, lân đi trên mai hoa thung, biểu diễn múa rồng) được đoàn lân, sư, rồng chuyên nghiệp của Thành phố Hồ Chí Minh biểu diễn đã tạo thêm sự đa dạng của văn hoá lễ hội. Từ năm 2011 đến nay có thêm Hội Thả diều đèn nghệ thuật vào lúc 22 giờ do Câu lạc bộ diều Sài Gòn biểu diễn.

Đặc biệt, trên vùng biển Cần Giờ có tổ chức Hội Hoa đăng vào lúc 23 giờ ngày 15 tháng 8 âm lịch, đã thu hút đông đảo bà con ngư dân tham gia. Lễ hội Nghinh Ông diễn ra vào dịp rằm tháng 8 trùng với Tết Trung thu, vì vậy Ban tổ chức

lễ hội kết hợp tổ chức Hội Rước đèn Trung thu vào lúc 18 giờ 30 phút ngày 15 tháng 8 âm lịch nhằm tạo hoạt động vui chơi cho các em thiếu nhi.

Lễ cúng Ông trên biển tại Cần Giờ không chỉ mang nét riêng về hình thức mà cả về nội dung cúng tế. Từ hình thức cúng Ông trên biển đến khi nghinh Ông về làng, diễn tuồng cho Ông xem đều mang âm hưởng lễ nghi của vùng sông nước Nam Bộ khác hẳn tập tục cúng Ông tại các tỉnh khác trên đất nước Việt Nam.

(Theo Sở VH TT TP.HCM, ngày 7 tháng 11 năm 2018)

– Trình bày hiểu biết của em về một trong các hoạt động văn hoá, văn nghệ, vui chơi, giải trí trong phần Hội của Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ.

– Nêu cảm nghĩ của em về hình thức và nội dung của Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ.

6. Nhận xét chung

Học sinh đọc thông tin và trả lời câu hỏi bên dưới.

Lễ hội Nghinh Ông huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh phản ánh niềm tin, tín ngưỡng, quan niệm và tri thức dân gian của ngư dân huyện Cần Giờ trong sinh hoạt và đời sống lao động của nghề đánh bắt thủy hải sản trên biển. Lễ hội với các nghi thức, nghi lễ, trò chơi mang tính độc đáo riêng đã thể hiện bản sắc văn hoá của ngư dân ven biển và còn là di sản văn hoá phi vật thể có tính đại diện của ngư dân ven biển huyện Cần Giờ. Lễ hội Nghinh Ông tại thị trấn Cần Thạnh, huyện Cần Giờ có nét tương đồng với một số nghi thức lễ chính so với các Lễ hội Cầu Ngư và Lễ hội Nghinh Ông khác trong khu vực nhưng lại có nét đặc trưng riêng về một số nghi tiết lễ hội và diễn ra vào dịp Tết Trung thu, cộng thêm nhiều huyền thoại, chuyện kể dân gian về lịch sử hình thành và phát triển của vùng đất rừng ngập mặn Cần Giờ từ đó đã tạo nên một Lễ hội Nghinh Ông mang màu sắc riêng biệt của địa phương.

(Theo Sở VH TT TP.HCM, ngày 7 tháng 11 năm 2018)

Việc tổ chức Lễ hội Nghinh Ông phản ánh được điều gì trong sinh hoạt cũng như trong đời sống lao động của nghề đánh bắt thủy hải sản trên biển?

LUYỆN TẬP

Hình 9. Lễ chứng nhận Di tích kiến trúc nghệ thuật – Lăng Ông Thủy Tướng của Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh công nhận

(Nguồn: Lê Tự Trung)

Nhận xét về tầm quan trọng của việc giữ gìn Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ và đề xuất các biện pháp bảo tồn, gìn giữ, phát huy giá trị của Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ.

VẬN DỤNG

1. Sở Văn hoá và Thể thao Thành phố Hồ Chí Minh phát động cuộc thi thiết kế sản phẩm để quảng bá Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ. Giả sử em và nhóm bạn đăng kí tham gia cuộc thi, hãy lựa chọn và thiết kế một trong các sản phẩm sau:

- Áp phích (Posters).
- Brochure.
- Tranh vẽ tuyên truyền.
- Câu khẩu hiệu (slogan).

Thuyết minh giới thiệu sản phẩm của nhóm.

2. Giả sử trong vai trò là lãnh đạo/hướng dẫn viên/phóng viên/cư dân của huyện Cần Giờ, em hãy đề xuất một chương trình hành động/một biện pháp/một việc làm thiết thực,... để bảo tồn, quảng bá và phát huy giá trị văn hoá của Lễ hội Nghinh Ông – Cần Giờ.

LỄ HỘI NGHINH ÔNG – CẦN GIỜ

Từ mờ sáng ngày lễ cúng Ông, hàng ngàn cư dân và du khách trong trang phục quần áo chỉnh tề cùng những lễ vật đã chuẩn bị sẵn cùng tụ hội về ngay trước cửa di tích Lăng Ông Thủy Tướng để dự lễ. Các nhà dân xung quanh trên các con đường mà đoàn nghinh Ông sẽ đi qua đã lập sẵn bàn thờ và mâm cỗ gồm: gạo, muối, rượu, trà, hương đèn, hoa quả để chờ nghinh Ông về.

Địa điểm nghinh Ông trên biển là “tam giang khẩu”, đây là nơi giáp nhau của ba con nước (cách bờ biển khoảng 4 hải lí, 1 hải lí = 1,8 km). Các ghe tàu đánh bắt tại địa phương về dự lễ đã neo đậu sẵn trên bờ biển, trên ghe giăng đèn, kết hoa, treo cờ màu sắc rực rỡ và trước mỗi ghe đều bày mâm lễ vật để chuẩn bị ra khơi cúng Ông. Lễ vật ngư dân cúng tế thường là gà, vịt, đầu heo, heo quay, đặc biệt không bao giờ cúng Ông bằng đồ hải sản vì đây là binh tướng của Ông. Ngoài ra, còn có tàu của Công an, Bộ đội biên phòng tham gia bảo vệ an ninh, trật tự giúp buổi lễ nghinh Ông trên biển diễn ra an toàn, tốt đẹp.

Cách thức nghinh Ông đi và về diễn ra long trọng và trang nghiêm, đi đầu là đoàn Lân Sư Rồng, kế đến là xe hoa được trang trí rực rỡ và trang nhã, sau đó là đoàn thiếu nhi của huyện, tiếp theo là các cô gái, các cấp lãnh đạo chính quyền địa phương. Theo sau kiệu Ông là những binh tôm tướng cá hộ tống kiệu Ông về, cuối đoàn kiệu nghinh Ông là đội hình 30 người trong đội đi cà kheo do huyện tổ chức. Trong quá trình nghi lễ diễn ra, các ban nhạc lễ không ngừng đánh trống, chiêng và hương khói nghi ngút tạo nên không khí linh thiêng cho buổi lễ,...

Đi đầu đoàn thực hiện nghi lễ nghinh Ông là ông Vạn trưởng, tiếp theo là học trò lễ (mặc đồ tú tài cung đình), đào thài (đào hát bội), lính áp hầu (trang phục màu vàng, sọc đỏ, quần quần cạp) cầm cờ ngũ sắc, kế là ban quý tế với khăn đóng áo dài màu xanh nước biển. Phía sau là bốn người lính áp hầu khiêng bàn nghinh (bàn nghinh làm bằng gỗ quý và chạm trổ theo kiến trúc chính điện lăng thu nhỏ) trên có bài vị thờ Ông Thủy Tướng, lư hương, chân đèn, cùng với lễ vật cúng Ông gồm: xôi, chè, lòng heo, thịt heo luộc (hoặc vịt luộc), trái cây, bình bông, trầu cau, gạo muối, rượu, trà, bánh,...